

Examenul național de bacalaureat 2026

Proba E. c)

Istorie

Varianta 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. La două săptămâni după instalarea în funcție a guvernului condus de P. Groza, la 23 martie 1945, acesta a emis un decret-lege cu privire la reforma agrară. Decretul-lege prevedea exproprierea tuturor domeniilor de peste 50 de hectare aflate în proprietatea particulară și [...] nu oferea niciun fel de compensații. [...] Confiscarea tuturor utilajelor de pe moșiile expropriate a constituit un aspect semnificativ al reformei, întrucât acestea au fost folosite pentru dotarea noilor centre de închiriere a mașinilor agricole pentru țărani [...]. Aceste centre au reprezentat un pas important spre colectivizarea forțată de mai târziu [...]. Ca să convingă țăranii [...] de seriozitatea angajamentului său de a menține proprietatea particulară, guvernul a cerut efectuarea unei plăți către stat pentru pământul primit. Suma era mică, nu constituia o povară financiară [...], însă era importantă, întrucât Partidul Comunist [...] s-a folosit de aceasta pentru a dovedi țăranilor că proprietatea lor asupra pământului este definitivă. [...]

Guvernul Groza [...] a dat o atenție primordială industriei. El a urmat îndeaproape principiile și strategia schițate la Conferința Națională a Partidului Comunist din octombrie 1945.

(K. Hitchens, *România 1866-1947*)

B. În prima etapă, între 1948-1950, s-au „naționalizat”, adică s-au confiscat întreprinderile industriale, bancare, spitale și farmacii, teatre, cinematografe, magazine, locuințe etc. [...] Practic, proprietatea privată a fost desființată. [...] În 1949 a început colectivizarea forțată, adică o confiscare mascată a pământului individual, terminată în 1962, după multe intimidări, abuzuri, arestări și crime. Țăranii se opuneau răpirii pământurilor lor și treceau la rezistențe de diferite tipuri aproape peste tot. [...] Până la urmă, 96% din pământul arabilor făcea parte din „gospodării agricole colective” – G. A. C. (numite ulterior „cooperative agricole de producție” – C. A. P.). Se spunea că pământul și uneltele nu mai aparțineau țăranilor ca persoane ci comunităților de țărani când de fapt totul era confiscat și controlat de stat.

În economie, [...] totul era trecut în planuri cincinale (de cinci ani) și decenale (de 10 ani) care trebuiau să conducă la „succese istorice” și la „realizări epocale”. Partidul Comunist, numit între anii 1948 și 1965 Partidul Muncitoresc Român, controla și dirija totul. [...] În fruntea partidului s-a aflat până în 1965 Gheorghe Gheorghiu-Dej.

(I. A. Pop, *Scurtă istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți instituția care a emis decretul-lege din 1945, precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la colectivizare. **2 puncte**
3. Menționați câte un lider politic precizat în sursa **A**, respectiv în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că planurile cincinale sunt aplicate în domeniul economic. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni desfășurate de România în relațiile internaționale din perioada 1949-1980. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două practici politice utilizate în România, în perioada 1991-1999. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

Revoluționarii moldoveni, [...] ajunși dincolo de Carpați, au rămas profund impresionați de Adunarea de la Blaj. La 12 mai 1848, la Brașov, ei au redactat programul cunoscut sub denumirea de *Prințipiile noastre pentru reformarea patriei*, care prevedea: [...] împrăștierea țărănilor fără despăgubire [...], „unirea Moldovei și a Valahiei într-un singur stat neatârnat românesc”. [...]

Comitetul revoluționar și comitetul executiv au pregătit [...] declanșarea revoluției în Țara Românească [...]. Au decis trecerea la acțiune, hotărându-se ca procesul revoluționar să înceapă la 9 iunie 1848, la București, dar și în alte locuri: Islaz, Telega, Ocnele Mari etc. [...] Aflând de proiectele de acțiune ale Comitetului revoluționar și de apropiata izbucnire a revoluției, autoritățile [...] au trecut la măsuri represive, efectuând arestări în rândul fruntașilor revoluționari. Din această cauză, în mai multe puncte din țară, [...] revoluția n-a putut izbucni.

Declanșarea revoluției la Islaz s-a putut realiza în condiții optime [...]. Au fost de față Ion Heliade Rădulescu, Ștefan Golescu și preotul Radu Șapcă, cel dintâi citind *Proclamația* [...]. La primul punct s-a definit „poziția internațională” a Țării Românești, care rămânea „în aceleași legături [...] cu Înalta Poartă [Imperiul Otoman]” [...]. Totodată, Țara Românească își proclama deplina „neatârnată administrativă și legislativă”, deci autonomia, respingându-se orice amestec al vreunei puteri din afară [...]. Prin *Proclamație*, egalitatea politică a cetățenilor, libertatea „absolută” a tiparului și desființarea rangurilor boierești ofereau temeiul social noii construcții a societății. [...] În fruntea statului rămânea, potrivit *Proclamației*, un domn, dar „responsabil” și ales pe cinci ani din toate categoriile sociale [...]. Adunarea Legislativă [...] trebuia alcătuită din „reprezentanți ai tuturor stărilor societății”. [...] Era instituită garda națională. O atenție deosebită era dată învățământului, instrucțiunea publică urmând a fi „egală și întregă pentru tot românul”.

(Istoria românilor)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un revoluționar din Țara Românească, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați programul elaborat de revoluționarii moldoveni și o prevedere a acestuia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Comitetul revoluționar. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la *Proclamația* de la Islaz, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o acțiune din politica internă a statului român din perioada 1863-1883 a contribuit la modernizarea acestuia. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre acțiunile românilor în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIV-lea – secolul al XVI-lea, având în vedere:

- prezentarea unui fapt istoric prin care românii se implică în relațiile internaționale din perioada 1380-1400;
- menționarea a două acțiuni militare la care participă românii în perioada 1401-1456;
- precizarea unei acțiuni diplomatice desfășurate de români în perioada 1457-1500 și menționarea a două aspecte cu privire la aceasta;
- formularea unui punct de vedere referitor la participarea românilor la relațiile internaționale din secolul al XVI-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.